

Громада,
дружня
до дітей
та молоді

unicef
для кожної дитини

Ініціатива «Громада, дружня до дітей та молоді» – досягнення муніципалітетів у 2019 році

Моніторинговий звіт

Мета проміжного моніторингового звіту – попередньо оцінити, як українські муніципалітети реалізують ініціативу UNICEF «Громада, дружня до дітей та молоді» (далі – Ініціатива).

Цей звіт – це агрегація звітів 16 громад-кандидатів Ініціативи. Він демонструє і спільні результати муніципалітетів у реалізації Планів дій ініціативи «Громада, дружня до дітей та молоді» в 2019 році, і приклади (особливі досягнення) окремих громад.

Аналіз результату Планів дій, які реалізовували в громадах-кандидатах Ініціативи, оцінювали за 5 основними цілями.

Цілі відповідають основним правам дитини, як-от:

- 1) право на визнання, повагу та справедливе ставлення;
- 2) право бути почутими;
- 3) право на якісні послуги;
- 4) право на безпеку;
- 5) право на дитинство.

Ціль 1 –

Кожна дитина та молода людина відчуває визнання, повагу та справедливе ставлення

Ціль 2 –

Кожна дитина та молода людина має право, щоб її голос, потреби та пріоритети почули

Ціль 3 –

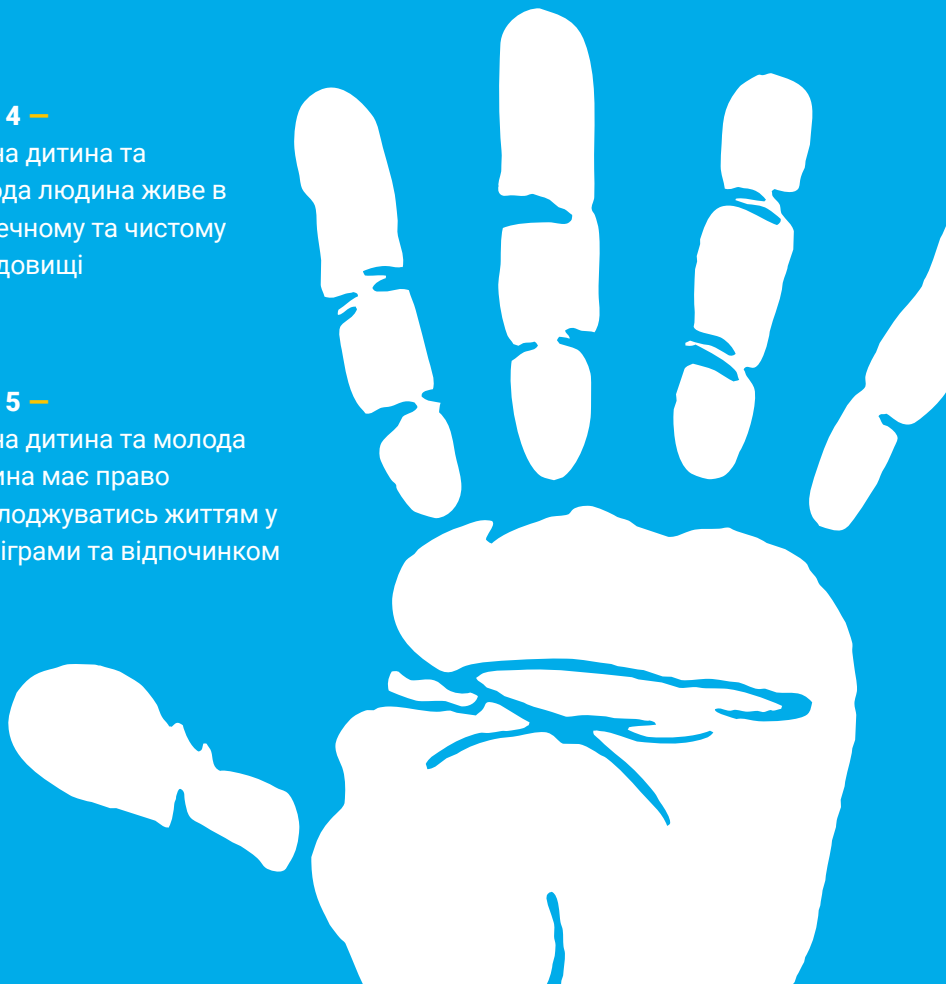
Кожна дитина та молода людина має право на доступ до якісних послуг (освітніх, медичних, соціальних)

Ціль 4 –

Кожна дитина та молода людина живе в безпечному та чистому середовищі

Ціль 5 –

Кожна дитина та молода людина має право насолоджуватись життям у сім'ї, іграми та відпочинком

Серед 16 громад право на визнання, повагу та справедливе ставлення обрали 8 громад; право бути почутими – 10; право на якісні послуги – 9; право на безпеку – 12; право на дитинство – 12 громад. У таблиці 1 представлена структура Планів дій громад за цілями як за основними правами дитини.

Таблиця 1. Пріоритети Планів дій для реалізації Ініціативи, затверджені органами місцевого самоврядування на 2019-2020 роки

№	Громада	Ціль 1	Ціль 2	Ціль 3	Ціль 4	Ціль 5
1	Бахмут	●	●			●
2	Білозірська ОТГ		●	●	●	
3	Біляївська ОТГ		●	●		●
4	Вінниця	●			●	●
5	Володимир-Волинський			●	●	●
6	Дружківка	●	●	●		
7	Кам'янець-Подільський		●		●	●
8	Клесівська ОТГ	●		●	●	●
9	Кременчук		●	●	●	
10	Львів	●	●	●		
11	Новоборівська ОТГ	●			●	●
12	Новознам'янська ОТГ		●		●	●
13	Новоукраїнська ОТГ		●		●	●
14	Одеса			●	●	●
15	Умань	●	●	●	●	●
16	Хмельник	●			●	●
	Всього	8	10	9	12	12

Перш за все, ми проаналізували муніципальну статистику: як громади виконують завдання і заходи Планів дій, аби впровадити Ініціативу. Аналіз показав основні результати того, як працювали органи місцевого самоврядування протягом першого року роботи. Їхні дії мають

покращити життя дітей та молоді в громадах-кандидатах.¹

¹ Таблиця окремих зведених результатів реалізації ініціативи «Громада, дружня до дітей та молоді» додається.

1

Кожна дитина та молода людина відчуває визнання, повагу та справедливе ставлення

Інклюзивність та рівність – це можливості, які турбують місцеву владу 8 громад у всіх сферах дитячого та молодіжного життя. Головне завдання для міст і об'єднаних територіальних громад – залучити дітей і молодь до суспільного життя. Цим опікуються, наприклад, міста-обласні центри, як-от Львів і Вінниця, а ще невеликі ОТГ, як-от Клесівська та Новоборівська.

Так, в 8 громадах працює принцип інклюзії створення та функціонують молодіжні та/або дитячі ради. Такі громади, як-от Бахмут, Дружківка, Новоборівська, Хмельницька, Клесівська ОТГ у 2019 році створили молодіжні ради як представницькі органи. Згідно з рішенням про їхнє утворення вони обов'язково повинні дотримуватися принципу інклюзії. Показовим є те, що ті громади, в яких дитячі та молодіжні ради створили раніше, у 2019 році переглянули порядок їхнього створення. І тоді врахували, що треба забезпечити рівні можливості, аби участь брали всі категорії дітей та молоді. Зрештою, включили до складу дітей та молодь з інвалідністю. Зокрема, серед таких громад – Вінниця, Львів, Умань.

Важливе завдання 2019 року – забезпечити доступ до якісних послуг для дітей і молоді з інвалідністю. В результаті, збільшилася кількість закладів дошкільної, загальної і середньої освіти, які забезпечили безперешкодний доступ людей з інвалідністю, порівняно з кількістю закладів, що потребують належного облаштування. В усіх громадах таких закладів – від 14% до 60%. Найбільш дружніми до дітей та молоді з інвалідністю (більше 40% від загальної кількості) виявилися заклади у Вінниці, Дружківці, Кременчуці, Новоборівській, Біляївській ОТГ.

У 2019 році в 9 громадах створили 17 інклюзивно-ресурсних центрів. Зокрема, придбали необхідне обладнання, сформували сучасну матеріально-технічну базу центру, набрали спеціалістів. Отже, у Вінниці створили 2 центри, і по 1 центру – в Дружківці, Умані, Клесівській ОТГ, Львові, Новоборівській ОТГ та в Хмельнику. Найбільшим виявився результат в Одесі – там створили 8 нових інклюзивно-ресурсних центрів.

Облаштували 4 універсальні інклюзивні дитячі майданчики. Зокрема, забезпечили покриття (штучна трава чи гумове покриття), придбали балансир, гойдалку, карусель, хатинки, гірки, стінки та розвивальні елементи. До створення і планування залучили дітей і батьків. Наприклад, разом з громадою обирали місця для розміщення майданчиків у Новоборівській ОТГ та у Львові. Такий об'єкт для невеличкої Новоборівської ОТГ став унікальним досвідом партнерства влади, батьків і громадських активістів.

Приділили увагу розвитку творчих здібностей дітей і молоді з функціональними обмеженнями віком від 6 до 35 років. Зокрема, провели в усіх громадах фестивалі, оздоровчо-спортивні заходи, як-от: спартакіади «Спорт розвиває людину – ми віримо в спорт», «Здоровий духом!»; міські турніри з армспорту; відкритий турнір з регбі на візках; навчально-тренувальні збори для спортсменів з інвалідністю.

Унікальним виявився досвід Львова: місто забезпечило умови для годування та базової гігієни для догляду за дітьми у громадських місцях. Так, з'явилися кімнати догляду за дитиною у закладах харчування, громадських місцях тощо. Таких громадських закладів – вже 65. А біля 5 закладів встановили дорожні

знаки (за аналогією до парковок для людей з інвалідністю) Це – аби батьки з дітьми могли паркувати автівки на паркінгах біля лікарень, шкіл та інших громадських закладів.

Приділили увагу протидії булінгу в закладах освіти. Протягом року у 9 громадах провели більше 180 заходів. Найбільш активними були такі міста й ОТГ: Бахмут (молодіжний рух «Я тебе поважаю»), Вінниця (міський фестиваль творчості «Повір у себе», соцправовий агіттеатр «Win-Stream»), Львів (челендж-естафета серед 118 шкіл міста щодо протидії булінгу для дітей віком 6-17 років – під час естафети треба передавати від школи до школи завдання відзняти відео або інший аудіовізуальний матеріал про протидію булінгу). Також долучилися Кам'янець-Подільський, Клесівська, Новоборівська, Новоукраїнська, Біляївська ОТГ, в яких провели цикл лекцій, інформкампанії та інші заходи.

48 дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування (в т.ч. людей з їхнього числа, яким виповнилося 18 років) у 9 громадах протягом 2019 року отримали житло. Серед них: Дружківка (16 людей), Вінниця (11), Бахмут та Одеса (по 6 людей), Кременчук і Кам'янець-Подільський (по 3 людей), Біляївка, Володимир-Волинський і Новоукраїнка (по 1 людині).

2

Кожна дитина та молода людина має право, щоб їхній голос, потреби та пріоритети почули

Одне з головних завдань, аби реалізувати Ініціативу в 10 громадах, – виховати у дітей та молоді розуміння, що важливо бути ініціативними і брати участь у процесі розв’язання актуальних питань на рівні громади.

Органи місцевої влади приділили значну увагу тому, як реалізують права дітей та молоді на те, щоб мати свої представницькі органи в громаді. Так, всі громади-кандидати ухвалили рішення створити та забезпечити функціонування відповідних представницьких органів. Йдеться про молодіжні ради, шкільний парламент та інші форми самоорганізації молоді. До ініціативи долучилися навіть ті громади, в яких право бути почутими не зафіксоване як пріоритетне на 2019-2020 роки у Плані дій із впровадження Ініціативи. Наприклад, для Біляївської ОТГ найважливіше у 2019 році в цьому напрямку – поновити склад Молодіжної ради та створити шкільний парламент громади. Учасники стали локомотивом дитячого та молодіжного активу громади, прикладом самоорганізації дітей та молоді. Саме таким чином вони отримують свій перший і найважливіший досвід, вчаться

ухвалювати рішення щодо суспільно важливих питань та громадянської активності в цілому. У 2019 році міська рада разом з Молодіжною радою ухвалили 4 рішення, разом зі шкільним парламентом – 1. Серед них: нова редакція Положення про молодіжну раду, рішення створити дискусійний клуб, патріотичний клуб, придбати житло дітям, позбавленим батьківського піклування, а також провести серед закладів освіти громади конкурс «Клас року» (деталі за посиланням: <https://bilyayivka.city/read/gromada/51544/v-bilyaivskij-gromadi-obiratimut-klas-roku-yaki-kriterii-konkursu-hto-uchasniki-i-yaka-nagoroda>).

У 2019 році Клесівська ОТГ також створила молодіжну раду (рішення Клесівської селищної ради Сарненського району Рівненської області від 6 березня 2019 року №1841). Це – новий досвід для громади. Молодіжна рада з представниками молодіжної організації «Апріорі» протягом року влаштовувала спільні зустрічі. На них обговорювали роботу молодіжної ради, участь молоді у процесі розробки і прийнятті актів Клесівської селищної ради щодо вирішення питань місцевого

значення у молодіжній сфері та контролю за їх виконанням. Також обговорювали, як залучити молодь, аби вирішити соціально-економічні, політичні та культурні проблеми територіальної громади. Власне, беручи участь у розробці та виконуючи місцеві програми у молодіжній сфері.

Надзвичайно велику увагу в усіх громадах приділили такому завданню: дати дітям та молоді можливість розвивати свої лідерські навички. У 9 муніципалітетах запровадили програми навчання для формування лідерських, управлінських, комунікативних навичок. Наймасштабнішими були такі проекти: «Світ громад» з формування лідерських, управлінських, комунікативних навичок для дітей та активної молоді 14-24 років і Школа дебатів для дітей та молоді віком від 11-17 в Новоукраїнській ОТГ. В Кременчуці, наприклад, організували та провели програму «Стажування молоді в органах місцевого самоврядування» для молодіжних лідерів учнівського та студентського самоврядування. А в Новій Боровій запровадили програму «Помічники депутатів з числа молоді» – аби активізувати громадянську позицію молоді віком 14-24 років.

У 2019 році було утворено також Молодіжну громадську раду при Новоукраїнському міському голові. Пріоритетним напрямом діяльності Молодіжної ради у 2019 році стало проведення благодійних марафонів та кінопоказів щодо збору коштів на лікування важкохворих дітей та молоді.

У Кам'янці-Подільському влаштувати стажування для молоді в міській раді під назвою «Факультет муніципального управління». 65 молодих людей виявили бажання ознайомитись з роботою органів місцевого самоврядування, навчитися писати та реалізовувати молодіжні проекти, здобути лідерські навички і завести нових друзів. Сертифікати отримали 35 осіб. В місті Умані реалізували міський молодіжний проект «Академія молодіжного лідера».

У Володимирі-Волинському провели серію тренінгів для дітей 14-18 років – про те, як започаткувати власну справу. А управління економічного розвитку та інвестицій, управління освіти, молоді та спорту, ФПП «Бізнес-Центр», заклади освіти провели такі тренінги: «Ефективна команда», «Як з ідеї

створити успішний бізнес», «7 способів знайти інвестора для реалізації бізнес-ідеї», «Історії успіху». У тренінгах взяли участь діти віком від 14 до 18 років.

Для 6 громад-кандидатів актуальним завданням 2019 року було таке: надати молоді можливість готувати та подавати ініціативні проекти для місцевого розвитку. Вони мають вирішити пріоритетні проблеми громади. В рамках «громадського бюджету» інших конкурсів програм/проектів ІГС отримали фінансування з місцевого бюджету 20 молодіжних проектів/ініціатив. Зокрема, в 2019 році в **Бахмуті** в рамках Конкурсу з визначення проектів (програм), які розробив інститут громадянського суспільства, профінансовали з місцевого бюджету такі проекти: форум «Молода громада» (ГО «Наша гідність»); проект «Сцена під шишками» (ГО «Молодіжна перспектива», Бахмут»); Фестиваль здоров'я «В здоровій країні – здорове дозвілля» (ГО «Студентська молодь Бахмута»); Фестиваль молодіжних громадських організацій «GoFest»

(ГО «Студентська молодь Бахмута»)
<http://artemrada.gov.ua/24062>.

А в рамках Конкурсу громадських проектів «Бюджет участі-2019» активна молодь ініціювала і реалізувала проект «Спорт для всіх». Загалом, на молодіжні проекти витратили більше 73 тисяч гривень
<http://artemrada.gov.ua/news/23145?page=3>.

До прикладу, в **Біляївській ОТГ** у 2019 році в рамках «бюджету участі» реалізували 3 молодіжних проекти. Так, в селі Майори з'явився вуличний спортивний майданчик, у місті Біляївка діти намалювали перший міський мурал, а в загальноосвітніх школах № 3 та № 1 з'явилися перші простори для спілкування. Важливо, що Біляївська міська рада завжди шукає можливість реалізувати дитячі проекти. Наприклад, у 2019 році в центрі міста з'явилась стелла «Я люблю Біляївку». У 2018 році цей проект ініціювали десятикласники з класним керівником. Під час електронного голосування він не набрав достатньої кількості голосів для перемоги.

Але жителі міста та працівники міського комунального господарства вирішили підтримати дітей. Відтак, встановили рекорд з випікання найбільшої вертути на міському фестивалі «Дністровська вертута» – і зібрали кошти на цей артоб'єкт. Комунальні служби виготовили її власними силами та установили в центрі міста.

Ще приклад: **Новознам'янській громаді** в 2019 році вперше затвердили програму «Бюджет участі Новознам'янської ОТГ», відповідно до якої подавати проекти можуть діти від 14 років (рішення 36-ої сесії 7-го скликання від 28 травня 2019 року). На конкурс подали 3 проекти, 2 з яких – проекти дітей і молоді громади. Ідеї проектів такі: організувати екскурсії для членів Дитячої дорадчої ради до Полтави та облаштувати літню душову кабінку біля нового футбольного

міні-поля зі штучним покриттям в селі Вільна Терешківка. Всі проекти перемогли. Проекти фінансуватимуть і реалізовуватимуть протягом 2020 року.

Під гаслом «Молодь має можливість спілкуватися та обмінюватись думками!» реалізують 2 проекти щодо створення **Молодіжних центрів у Кам'янці-Подільському** (триває будівництво) та **Кременчуці**. Протягом 2019 року провели низку молодіжних форумів міжрегіонального та всеукраїнського рівня. Найбільш масштабним був «Молодвіж 2019» у Львові – для молоді віком 18-24 роки. До нього долучилися більше 2500 людей. Також створили всеукраїнську молодіжну платформу мобільності для людей віком 17-24 роки. Це – аби підвищити рівень комунікації та поширити найкращі практики.

3

Кожна дитина та молода людина має право на доступ до якісних послуг (освітніх, медичних, соціальних)

В 9 громадах реалізують право дітей та молоді на рівний доступ до якісних послуг. Так, в країні проводять масштабні реформи у сферах освіти, охорони здоров'я, соціального захисту. Найбільш поширеними завданнями та заходами Планів дій в рамках цього права були такі:

Забезпечити можливості для дітей та молоді, аби ті отримали консультації медичного працівника щодо ВІЛ/СНІД, небажаної вагітності та інфекцій, які передаються статевим шляхом. Результати опитування, які провели в громадах, свідчать, що від 30% дітей та молоді в місті Дружківка до більш ніж 70% в Біляївській, Клесівській, Кременчуцькій громадах та в місті Львів (79%) мають можливість безперешкодно отримати необхідну консультацію.

Провести заходи (квести, флешмоби тощо) в дитячих лікувально-профілактичних установах, аби роз'яснити роль вакцинації для профілактики інфекційних захворювань.

Такими заходами охопили майже 5 тисяч батьків і дітей. Крім того, в Одесі провели

Всесвітній і Український тиждень імунізації.

У 2019 році створили мережу з 47 кімнат матері та дитини, кабінетів, дружніх до молоді, в яких надають медичну допомогу молодим матерям, підліткам і молоді. Все це – за принципами дружнього підходу. Зокрема, в Одесі на базі комунального некомерційного підприємства «Міська студентська поліклініка» Одеської міської ради працює відділення медико-соціальної та психологічної допомоги підліткам та молоді «Клініка, дружня до молоді». Відділення надає комплексну медико-соціальну допомогу щодо проблем збереження здоров'я, специфічні для підліткового віку. Серед молоді проводять тренінги та анкетування щодо профілактики ВІЛ/СНІДу, вірусних гепатитів та інших захворювань, що передаються статевим шляхом.

Значну увагу приділяють підвищенню кваліфікації вчителів, психологів, інших фахівців, що працюють з дітьми. Йдеться про надання необхідної допомоги дітям та молоді. Зокрема, в громадах навчають

вчителів, вихователів, старшокласників надавати першу медичну допомогу.

Наприклад, у Львові спільно з Мальтійською службою допомоги відбулося навчання для 216 вчителів предмету «Основи здоров'я». У програмі взяли участь 18 груп по 12 учасників.

Натомість, психологів закладів загальної середньої освіти ознайомили з комплексною виховною програмою з профілактики наркотичних та алкогольних проблем. Так, в Одесі розробили тренінг-курс для практичних

психологів та соціальних педагогів. Його створили згідно з комплексною виховною програмою з профілактики наркотичних та алкогольних проблем в рамках програми «Сприяння просвітницькій роботі «рівний–рівному серед молоді України щодо здорового способу життя». Також провели тренінги про ВІЛ-інфекції/СНІД, специфіку роботи з дітьми та молоддю, толерантне ставлення до молоді з груп підвищеного ризику і тих, хто живе з ВІЛ-інфекцією/СНІДом. Це – для медичних працівників закладів охорони здоров'я комунальної власності територіальної громади Одеси.

Провели інформаційно-роз'яснювальну роботу щодо профілактики інфікування ВІЛ з дітьми та молоддю з сімей, які опинились у складних життєвих обставинах. Наприклад, за 12 місяців 2019 року провели 11 загальноміських пропагандистських акцій. А в 11 центрах первинної медико-санітарної допомоги міста провели акцію, під час якої охочі могли пройти безкоштовне анонімне тестування на ВІЛ і проконсультуватися зі спеціалістами. Серед студентської молоді провели 9 інформаційно-просвітницьких акцій (флешмоби), 23 лекції, 182 бесіди, 10 семінарів-тренінгів.

«Хто попереджений – той захищений» – під таким гаслом 1 грудня до Всесвітнього дня боротьби зі СНІДом відбулися заходи в закладах загальної середньої освіти Клесівської селищної ради. У фойє шкіл вліштували виставки плакатів на тему ВІЛ/СНІДу. Класні керівники 5-11 класів провели профілактичні бесіди «Знати, щоб жити», «Жити в світі, де є ВІЛ», «Чума XXI століття» та інше.

У Клесівській загальноосвітній школі І-ІІ ст. провели інформаційний день порозуміння з ВІЛ-інфікованими людьми та боротьби зі СНІДом. Цього дня відбулися заходи, що охопили 60% учнів, зокрема:

- загальношкільна лінійка «Ми проти СНІДу»;
- перегляд кінофільму «СНІД – небезпечне захворювання»;
- акція «Здоров'я – це сучасно»;
- інформаційна хвилина «Скажемо наркоманії – Ні!»;
- вікторина для всіх учнів школи «Що треба знати про СНІД»;
- конкурс малюнків та плакатів «СНІДу – Ні!»;
- відкрита виховна година у 8-А класі на тему: «СНІД: подумай про майбутнє – обери життя»;
- виховні години та бесіди у 1-9 класах: «СНІД – загроза людству», «СНІД – небезпечна хвороба XXI ст.», «Ми – проти СНІДу», «Ставлення оточуючих до ВІЛ-інфікованих людей».

В громадах провели масштабну профілактичну роботу серед закладів торгівлі (рейди). Таким чином, заборонили продаж алкогольно-тютюнових виробів неповнолітнім. Вдалося також залучити дітей і батьків. Так, за інформацією органів місцевого самоврядування, провели 135 перевірок (рейдів) закладів торгівлі. Найактивніше включилися у таких містах: Вінниця (60 перевірок) та Одеса (20 перевірок). Заслуговує на увагу досвід Біляївської ОТГ, в якій, аби сформувати соціально відповідальний бізнес, учнівська молодь підписала Меморандум про співпрацю з 9 приватними підприємцями. Йдеться про протидію торгівлі тютюновими та алкогольними виробами серед дітей та підлітків.

В Кам'янці-Подільському також організували і проводили регулярні перевірки закладів торгівлі міста. Йдеться про продаж алкогольно-тютюнових виробів неповнолітнім. Там вдалося залучити

волонтерську групу дітей, Молодіжну раду міста та поліцію. А от відділ контролю за дотриманням праці, відділ ювенальної превенції, представники Молодіжної ради міста, Ліга старшокласників та Хмельницьке об'єднання молодих та активних (ХОМА) провели впродовж 2019 року 20 перевірок. Це – на 5 перевірок більше від запланованих рейдів. В результаті, розробили інформаційні плакати та розмістили у всіх магазинах.

Сформувати модель здорового способу життя для дітей і молоді – також надзвичайно актуальна проблема для громад. В кожній громаді протягом року провели серію просвітницьких та інформаційних заходів щодо здорового способу життя. А саме: флешмоб «Жити здорово – модно!» (Кам'янець-Подільський), дитячий фестиваль «Молодь обирає здоров'я» (Біляївська ОТГ), акції «Ні палінню», «Я проти наркотиків» (Бахмут) тощо.

В аналізі результатів опитування дітей, молоді та їх батьків про якість надання в громадах послуг з середньої освіти йдеться, що рівень задоволення якістю освіти дітей та молоді нижчий від рівня дорослих. Він коливається від 59 % у Львові до 86% в Клесівській ОТГ. Решта громад демонструють показники на рівні 67-81% (Одеса, Біляївська ОТГ, Кременчук). Одночасно показники батьків коливаються в межах 62% у Львові та 89% у Клесівській ОТГ. Відповідно, вищими є показники Одеси (74%), Біляївки (77%), Кременчука (84%). Показники треба відслідковувати в динаміці протягом реалізації Ініціативи. Це – аби зрозуміти динаміку змін, як впроваджуються реформи у сфері освіти та результативність Ініціативи в цьому напрямку.

У сфері соціального захисту органи місцевої влади зосередилися на тому, аби підтримати та надати послуги молодим матерям віком 18-27 років, які опинились у складних життєвих обставинах; сім'ям з дітьми у СЖО тощо; молодим людям віком від 16 до 23 років, позбавлених батьківського піклування, які опинились у складних життєвих обставинах; роз'яснювально-інформаційній роботі, щоб підвищити рівень обізнаності молоді та сімей з дітьми про можливості соціального захисту та допомогу в разі насильства; сформувати успішну модель поведінки; соціалізувати молодь з уразливих груп та реалізувати їхній потенціал; організувати інші заходи соціального захисту дітей та сімей з дітьми.

Зокрема, в 2019 році Львівський міський центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді розробив «Програму щодо запобігання кризової вагітності та відмови від новонароджених немовлят» на 2020-2025 роках. Очікується, що у 2020 році Програму затвердить Львівська міська рада. У межах проєкту «Відповідальне

батьківство» (http://social-service.lviv.ua/projects-v_batkivstvo/) 126 учасників прослухали лекції на теми: «Сімейні цінності», «Як виховати психологічно здорову дитину», «Протидія сімейному неблагополуччю», «Соціальна адаптація жінок», «Тато мама, дитина, еталон щасливої сім'ї», «1000 причин чому «ні», «Психологічні та соціальні наслідки ранніх статевих стосунків». 3 квітня 2019 року у Львівському міському центрі соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді функціонує гаряча лінія. За період існування на гарячу лінію звернулося 68 жінок, які перебувають у складних життєвих обставинах, потерпали від насильства чи мали намір відмовитися від новонароджених дітей. Протягом 2019 року 57 жінок взяли участь в зустрічах із жінками в кризі. 19 жінок отримали право повернути дітей із дитячих будинків – завдяки тому, що підвищили рівень батьківського потенціалу та сумлінно виконували плани соціальних супроводів. Профілактика відмови від новонароджених дітей стала також темою Соціального форуму. Він відбувся 17 листопада 2019 року.

На реалізацію проєкту не передбачали окремих коштів. Однак вдалося залучити ресурси партнерів Львівського міського центру соціальних служб для сімей, дітей та молоді, а саме – громадської організації ГО «Слід життя», реабілітаційного центру «Назарет». Зрештою, бюджет Соціального форуму склав 56800 гривень.

А ще Одеса опікується соціальним захистом дітей з інвалідністю. Оскільки в місті поступово таких дітей стає більше. В рамках реалізації ініціативи «Громада, дружна до дітей та молоді» протягом першого кварталу 2019 року провели анкетування. Його мета – вивчити думки отримувачів послуг з реабілітації та підвищити рівень соціальної підтримки дітей з інвалідністю і вразливих категорій населення.

Під час аналізу даних з анкет з'ясували:

- понад 55% респондентів вважають, що їхні потреби враховують повністю, коли надають соціальні послуги, 42,6% – частково;
- майже 34% сімей найчастіше стикаються з байдужістю та нерозумінням тих, хто їх оточує, 18,7% – з негативним ставленням.

Враховуючи, що майже п'ята частина сімей, які взяли участь в опитуванні, потребують сторонньої допомоги, 2,3% респондентів вважають, що їхні потреби не враховують, коли надають їм соціальні послуги. А 3% респондентів взагалі не задоволені тим, як надають соціальні послуги. Відтак, прийняли

реабілітації осіб з вадами психофізичного розвитку» Одеського міського центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді. Відтак, створили амбулаторне відділення ранньої реабілітації та медичного супроводу дітей з інвалідністю та дітей з уразливих категорій населення віком від народження до 7 років. Відділення розташовується у новому приміщенні за адресою: м. Одеса, вул. Космонавтів, 27/1. Таким чином, у 200 дітей одночасно з'явилася можливість не тільки отримувати комплекс реабілітаційних заходів, аби попередити, зменшити або подолати фізичні та психічні розлади, коригувати порушення розвитку, а і досягати найкращих результатів.

4

Кожна дитина та молода людина живе в безпечному та чистому середовищі

Безпека – це надзвичайно важливий фактор для життєдіяльності та нормального розвитку дитини. 12 громад-кандидатів заклали цей пріоритет до Планів дій з реалізації Ініціативи. Результати аналізу даних, які вони надали, свідчать про те, що більше 2/3 опитаних дітей та молоді вважають свою громаду безпечною для проживання. Частка дітей та молоді, які дотримуються такої думки, становить від 89% у Вінниці до 66% в Кам'янці-Подільському. Частина дітей та молодих людей (13-17 років) і їхніх батьків, які вважають дорогу до школи та зі школи безпечною, – також висока. І складає від 75% в Хмільницькій ОТГ до 85% в Новознам'янській ОТГ. В решті громад дорогу до школи вважають безпечною від 70 до 79,5% дітей, молоді та їхніх батьків.

Загалом, аби гарантувати безпеку дітям і молоді, на дорогах/вулицях громад зробили таке:

- встановили 1567 зовнішніх засобів відеоспостереження в громадських місцях та закладах;

- збільшили протяжність освітлених вулиць громади на 130 км;
- провели більш ніж 700 інформаційно-просвітницьких кампаній (лекції тощо) серед школярів віком до 18 років – про те, як дотримуватися правил дорожнього руху;
- встановили 70 кольорових дитячих фігур, аби привернути увагу водіїв та запровадили чергування на пішохідних переходах.

Прикладом може слугувати досвід міста Вінниця. Там, щоб підвищити безпеку дітей та привернути увагу водіїв на пішохідних переходах біля шкіл та дитячих садків, встановили фігури «помаранчевих хлопчиків». У 2019 році встановили 10 таких попереджувальних фігур.

Ще одним прикладом успішної співпраці у роботі з дітьми і молоддю став проєкт «Шкільний офіцер поліції». Йдеться про те, щоб попередити негативні соціальні прояви в учнівському середовищі. У рамках

проекту «шкільні офіцери поліції» працівники патрульної поліції проводили профілактичні бесіди, акції, інтерактивні заходи для учнів та батьків у школах Вінницької міської ОТГ. Таким чином, проект сформував у школярів довірливі відносини із працівниками поліції.

Аби забезпечити дітям нормальний розвиток, вони повинні жити в екологічно безпечному середовищі. Аналіз даних свідчить про високу оцінку якості навколишнього середовища. Так, частина дітей і батьків, які вказали на те, що навколо будинків чисто і немає сміття, становить від 62,5% в Новоукраїнській ОТГ до 100% в Новій Боровій.

У Вінниці та Хмельнику на територіях загального користування (вулиці, сквери, алеї) протягом року створили 3 зелені зони (1 зону – у Вінниці та 2 – в Хмельнику). Водночас, врахували думки дітей і молоді.

У листопаді 2019 року у Вінниці провели акцію «Зелена хвиля» серед закладів середньої освіти. Під час акції висадили близько 500 дерев та кущів на території шкіл міста № 5, 10, 11, 30, 31, 33, 35.

У Новоукраїнській міській ОТГ протягом квітня-травня 2019 року в 9 закладах освіти провели 74 заходи для 1740 дітей та молоді громади (6-12 років – 750 дітей, 13-17 років – 870, понад 18 років – 120). Це – 86% від всіх учнів закладів освіти громади.

Влаштували майстерню екологічного менторства. До неї долучилися 54 дівчинки та 23 хлопців – вихованці центру дитячої та юнацької творчості "ЗОРІТ".

Органи місцевої влади приділили також увагу інформаційно-просвітницькій роботі щодо профілактики злочинів та правопорушень серед дітей і молоді віком до 24 років. В ній взяли участь представники правоохоронних органів. Протягом року провели майже 100 рейдів – аби виявити продаж тютюнових

і алкогольних виробів неповнолітнім. І 90 рейдів – з метою профілактики дитячої бездоглядності, безпритульності та щоб запобігти правопорушенням серед дітей віком до 18 років.

Провели майже 1500 заходів з правової освіти дітей та молоді. Зокрема, у Вінницькій, Хмельницькій, Новоукраїнській, Новоборівській ОТГ відбулися інтерактивні пізнавальні проекти «Підліток у правовому суспільстві», «Право для наймолодших», «Клуб правових дебатів», «Безпечне місто» для дітей та підлітків та інше. Заслужують на увагу те, як поведуться учасники Клесівської ОТГ. Йдеться про те, щоб не дорослі використовували працю дітей та молоді для незаконного видобутку бурштину. Зокрема, провели декілька інформаційних кампаній за участі працівників поліції. Заходи відбувалися для батьків та дітей віком від 13-17 років у загальноосвітніх навчальних закладах громади. Тема, яку оголошували, – «Видобуток бурштину – користь чи шкода» тощо.

До того ж, провели низку заходів, аби запобігти насильству в сім'ї та учнівському середовищі: «Дитинство без насильства», «16 днів без насильства», інші профілактичні заходи щодо попередження насильства або реальної загрози у сім'ях, де виховують дітей.

5

Кожна дитина та молода людина має право насолоджуватись життям в сім'ї, іграми та відпочинком

Право на дитинство – це базове право дитини. Отож, право дитини – мати справжнє, щасливе та безхмарне дитинство, а обов'язок дорослих – обороняти його.

Протягом 2019 року 12 громад-кандидатів зосередили свої зусилля, аби виконати такі завдання:

- створити дітям, молоді та сім'ям з дітьми умови для відпочинку та дозвілля;
- створити умови, аби виховувати дітей в сім'ях;
- створити умови для культурного дозвілля та творчого розвитку дітей та молоді віком до 24 років (зокрема, дітей з інвалідністю).

Щоб створити комфортні умови для відпочинку та дозвілля дітей, сімей з дітьми та молоді, громади активно будували, ремонтували стадіони, дитячі, спортивні майданчики, проводили спортивні заходи, облаштовували зони відпочинку.

З 2019 року в Біляївській громаді започаткували дитячі «Мистецькі вікенди», працює дискусійний клуб, національно-патріотичний клуб. А в резиденції молоді проводять гітарні вечірки, вікторини та квести. Більшість з них організувала Молодіжна рада та шкільний парламент громади.

В місті Умані працює Центр дозвілля та відпочинку для дітей шкільного віку «Барвограй».

Тижневий скаутський табір «Пластун» для дітей та молоді віком 6-17 років організовують і проводять щороку.

З 17 по 19 травня в урочищі «Коплище», що поблизу смт. Клесів, відбувся пластовий табір «Свято весни 2019». Учасниками табору стали близько 130 пластунів та гостей, 100 з яких – діти з міста Рівне та Рівненського району, міста Острог, Гощанського району, Корецького району, Здоблунівського району, міста Сарни, смт. Клесів. У програмі свята були екомандрівки околицями Клесова, квести, вечірня ватра та недільна служба Божа.

У Новоукраїнській ОТГ за ініціативою та безпосередньою участю молоді створено новий скейт-парку. В основу проекту уввійшло бажання молоді не лише організувати змістовне дозвілля, а й

зберегти життя і здоров'я юних скейтерів та ролерів, які для своїх занять часто обирали проїзні частини доріг або тротуари, що створювало небезпеку для них та інших учасників дорожнього руху.

Досягнення громад за рік участі в ініціативі

Доступність

до

60%

закладів освіти
різних рівнів
обладнані для дітей
з інвалідністю

створено

17

інклюзивно-
ресурсних
центрів

облаштовано

4

інклюзивні
дитячі
майданчики

облаштовано

65

кімнат годування та
догляду за дитиною
у громадських
місцях

Соціальні послуги

проведено

223

заходів для популя-
ризації прийомних
сімей та патронату

проведено

432

заходів з
відповідального
батьківства

надано житло для

47

дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського
піклування

проведено

144

кампанії з інформування сімей у складних життєвих обставинах про доступні пільги та послуги

Медицина

200

заходів з вакцинації та профілактики
інфекційних захворювань (квести, флешмоби
в дитячих лікувально-профілактичних
установах)

створено

47

медичних кабінетів,
дружніх до молоді

Дозвілля та екологічність

облаштовано

7

зон відпочинку

створено

3

зелені зони
(алеї, сквери)

встановлено

271

баків для
сортування сміття

відремонтовано та
побудовано

131

спортивний майданчик
та стадіон

8 з 10

дітей мешкають у пішому доступі до парків,
скверів чи водойм для відпочинку

8 з 10

дітей задоволені умовами для відпочинку
і дозвілля у громаді

Право голосу дитини у громаді

у

9

громадах створено та працюють молодіжні
та дитячі дорадчі ради при місцевих радах, які
впливають на місцеву політику в громаді

проведено

6

молодіжних
форумів

створено

3

молодіжних
центри

20

молодіжних ініціатив отримали фінансування з місцевого бюджету

Безпека

1576

камери відеоспостереження
встановлено в громадах

8 з 10

дітей вважають
безпечною дорогу
до школи

9 з 10

дітей вважають
свою громаду
безпечною

